

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

10 травня 2024 року

м. Хмельницький

№ 72/ - рк/к

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), за результатами проведеного аналізу рішень органів місцевого самоврядування Вінницької області, на предмет додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Відділенням проведено дослідження на предмет додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах (далі – ТС) в територіальних межах Немирівської міської об'єднаної територіальної громади.
- (2) За результатами проведеного дослідження Відділенням виявлено обставини, які свідчать про наявність у діях Немирівської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи – ██████████) ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції, з огляду на наступне.

2. ОРГАН, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (3) Немирівська міська рада (далі – Міська рада) є повноважним представником Немирівської міської об'єднаної територіальної громади, до якої входять населені пункти: м. Немирів, с. Байраківка, с. Березівка, с. Боблів, с. Бондурівка, с. Будки, с. Велика Бушинка, с. Вовчок, с. Воробіївка, с. Гвоздів, с. Глинянець, с. Головеньки, с. Гостинне, с. Гунька, с. Данилки, с. Дубмаслівка, с. Дубовець, с. Зарудинці, с. Зеленянка, с. Йосипенки, с. Кароліна, с. Ковалівка, с. Козаківка, с. Коровайна, с. Медвежа, с. Никифорівці, с. Лука, с. Стрільчинці, с. Язвинки, с. Супрунівка, с. Мар'янівка, с. Нова Миколаївка, с. Озеро, с. Межигірка, с. Потоки, с. Криківці, с. Сорочотяжинці, с. Кудлаї, с. Чаульське, с. Мухівці, с. Мала Бушинка, с. Шолудьки, с. Подільське, с. Монастирок, с. Сажки, с. Селевинці, с. Рубань, с. Сокілець, с. Олексіївка, с. Сподахи, с. Чуків, с. Остапківці, с. Перепиличчя.

- (4) Місцезнаходження юридичної особи: [REDACTED]
- (5) Міська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє Немирівську міську територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, законами та іншими нормативно-правовими актами.
- (6) Міська рада уповноважена розглядати та вирішувати будь-які питання, віднесені законодавством до компетенції органів місцевого самоврядування, а також утворених ними органів.
- (7) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини, зокрема органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (8) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Міської ради із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (9) Основними нормативно-правовими актами, якими повинні керуватися органи місцевого самоврядування в питаннях регулювання діяльності суб'єктів господарювання на регіональних ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах є: Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»; Закон України «Про благоустрій населених пунктів»; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»; наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244 (далі – наказ № 244) «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності»; ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»; ДБН В.2.2-23:2009 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі»; Зміна № 1 ДБН Б.2-5:2011 «Благоустрій територій».
- (10) Пунктом 2.2. Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого наказом № 244 визначено, що замовник, який має намір встановити ТС, звертається до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або районної державної адміністрації із відповідною заявою у довільній формі про можливість розміщення ТС.
До заяви додаються:
- графічні матеріали із зазначенням бажаного місця розташування тимчасової споруди, виконані замовником у довільній формі на топографо-геодезичній основі М 1 : 500 кресленнями контурів ТС з прив'язкою до місцевості;
 - реквізити замовника (найменування, прізвище, ім'я, по батькові, контактна інформація) та напрям підприємницької діяльності.
- Цей перелік документів є вичерпним.
- (11) Згідно з пунктом 2.6 Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого наказом № 244 для оформлення паспорта прив'язки ТС замовник звертається до органу з питань містобудування та архітектури із додатковою заявою щодо оформлення паспорта прив'язки ТС, до якої додає:
- схему розміщення ТС (додаток 1);
 - ескізи фасадів ТС у кольорі М 1: 50 (для стаціонарних ТС), які виготовляє суб'єкт господарювання, який має у своєму складі архітектора, що має кваліфікаційний сертифікат, або архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат (додаток 1);
 - технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних інженерних мереж.

- (12) Пунктом 2.20 Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого наказом № 244 передбачено, що встановлення ТС здійснюється відповідно до паспорта прив'язки ТС. Водночас пунктом 2.17 цього Порядку визначено, що строк дії паспорта прив'язки ТС визначається органом з питань містобудування та архітектури відповідної ради або районної державної адміністрації з урахуванням строків реалізації положень містобудівної документації на місцевому рівні.
- (13) Пунктом 7 Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 р. № 926 встановлено, що у разі наявності затвердженої містобудівної документації щодо певної території (комплексного плану, генерального плану населеного пункту, детального плану території) допускається лише внесення змін до неї та/або її оновлення, крім випадків зміни адміністративно-територіального устрою та суттєвої зміни меж території територіальної громади (включення або виключення населених пунктів із складу територіальної громади), а для детальних планів території - крім повного включення території, щодо якої розроблено детальний план території, до території, на яку передбачається розроблення проекту детального плану території.

4. ОЦІНКА ДІЙ МІСЬКОЇ РАДИ

- (14) Міською радою прийнято рішення 10 (позачергової) сесії 1 скликання від 21.07.2017 № 243 «Про внесення змін до рішення № 113, 8 сесії 7 скликання від 23 березня 2016 р. та затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території міста Немирова в новій редакції».
- (15) Відповідно до вищезазначеного Рішення, Міською радою затверджено Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території Немирівської міської об'єднаної територіальної громади (далі – Порядок).
- (16) Проведений аналіз Порядку, який регулює діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у тимчасових спорудах показав наступне.
- (17) Відповідно до пункту 2.2 Розділу 2 Порядку суб'єкт господарювання подає Міській раді заяву у довільній формі про можливість розміщення ТС.
До заяви додаються:
- графічні матеріали із зазначенням бажаного місця розташування ТС, виконанні замовником у довільній формі та топографо-геодезичній основі М 1:500 креслення контурів ТС з прив'язкою до місцевості;
- реквізити замовника (найменування, П.І.Б., адреса, контактна інформація).
- (18) Пунктом 3.8 Розділу 3 Порядку передбачено, що строк дії паспорта прив'язки визначається відділом містобудування та архітектури Немирівської РДА, але не може перевищувати строк дії договору про встановлення особистого строкового сервіту.
- (19) Пунктом 3.9 Порядку зазначено, що продовження строку дії паспорта прив'язки здійснюється за заявою замовника, шляхом зазначення нової дати, підпису та печатки у паспорті прив'язки відділом містобудування та архітектури Немирівської РДА після укладення договору про встановлення особистого строкового сервіту на новий термін.
- (20) Пунктом 3.10 Порядку передбачено, що у разі змін, які відбулися у містобудівній документації на місцевому рівні, будівельних нормах, розташуванні існуючих будівель і споруд, інженерних мереж або з ініціативи суб'єкта господарювання, паспорт прив'язки може переоформлюватись на строк дії цього паспорта прив'язки або на новий строк.
- (21) Відповідно до пункту 4.10 Розділу 4 Порядку у разі самовільного встановлення, закінчення строку дії, анулювання паспорта прив'язки така ТС підлягає демонтажу, за рахунок власника (користувача) ТС у двотижневий термін після отримання відповідного рішення виконавчого комітету міської ради про знесення тимчасової споруди.
- (22) Порядком розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого наказом № 244 передбачено, що встановлення ТС здійснюється відповідно

до паспорта прив'язки ТС (пункт 2.20). Водночас строк дії паспорта прив'язки ТС визначається органом з питань містобудування та архітектури відповідної ради або районної державної адміністрації з урахуванням строків реалізації положень містобудівної документації на місцевому рівні (пункт 2.17).

- (23) Пунктом 7 Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 р. № 926 встановлено, що у разі наявності затвердженої містобудівної документації щодо певної території (комплексного плану, генерального плану населеного пункту, детального плану території) допускається лише внесення змін до неї та/або її оновлення, крім випадків зміни адміністративно-територіального устрою та суттєвої зміни меж території територіальної громади (включення або виключення населених пунктів із складу територіальної громади), а для детальних планів території - крім повного включення території, щодо якої розроблено детальний план території, до території, на яку передбачається розроблення проекту детального плану території.
- (24) Пункт 8 Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 року № 926 встановлює, що строк дії містобудівної документації на місцевому рівні не обмежується.
- (25) Відповідно до пункту 9 Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 року № 926, зміни до комплексного плану, генерального плану населеного пункту можуть вноситися не частіше ніж один раз на рік за результатами містобудівного моніторингу у разі виникнення державної необхідності, коли рішення про розроблення змін до комплексного плану, генерального плану населеного пункту приймається за ініціативою Кабінету Міністрів України, а також за результатами моніторингу наслідків виконання містобудівної документації відповідно до Закону України “Про стратегічну екологічну оцінку”.
- (26) Необхідність та параметри внесення змін до містобудівної документації обґрунтовуються відповідним уповноваженим органом містобудування та архітектури на підставі містобудівного моніторингу.
- (27) Отже, строк дії містобудівної документації на місцевому рівні не обмежується, тобто вона є безстроковою, а зміни до неї, в т.ч. щодо строку дії, вносяться у виключних випадках.
- (28) Сторони, які укладають особистого строкового сервітуту на певний строк, не обмежені у праві продовжити їх дію за власною домовленістю.
- (29) Після закінчення строку дозволу розміщення ТС, до суб'єкта господарювання, що здійснює підприємницьку діяльність у ТС, виконавчим комітетом Міської ради можуть бути застосовані наслідки, передбачені 4.10 Розділу 4 Порядку – демонтаж ТС.
- (30) Враховуючи наведені правові норми - строк дії паспорта прив'язки ТС визначається органом з питань містобудування та архітектури відповідної ради або районної державної адміністрації з урахуванням строків реалізації положень містобудівної документації на місцевому рівні, а не має бути безстроковим.
- (31) Тобто, в результаті дії Порядку на території Немирівської міської територіальної громади при закінченні особистого строкового сервітуту строк розміщення тимчасових споруд, в яких суб'єкти господарювання здійснюють реалізацію товарів, надання послуг і виконання робіт, теж завершується.
- (32) У такому випадку суб'єкти господарювання вимушені знову здійснювати у міській раді переоформлення розміщення ТС (відповідно до пункту 2.2 Розділу 2 Порядку), або вона буде демонтована Міською радою (передбачено пунктом 4.10 Розділу 4 Порядку).
- (33) Тобто, в зв'язку з вищезазначеним, суб'єкти господарювання будуть нести або додаткові витрати часу на підготовку документів для переоформлення ТС, або змушені будуть припинити діяльність щодо реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у ТС в зв'язку з її демонтажем.

- (34) При цьому, такі обмеження часу встановлення ТС чинним законодавством не передбачені, оскільки строки дії містобудівної документації змінюється у виключних випадках (у разі виникнення державної необхідності, коли рішення про розроблення змін до комплексного плану, генерального плану населеного пункту приймається за ініціативою Кабінету Міністрів України, а також за результатами моніторингу наслідків виконання містобудівної документації відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»).
- (35) Таким чином, зазначені в пункті 3.8 Розділу Порядку обмеження строків розміщення ТС строком дії договору особистого строкового сервітуту, можуть призвести до обмеження строків здійснення суб'єктом господарювання своєї підприємницької діяльності у ТС, виходу такого суб'єкта господарювання з ринку після спливу строків, і, відповідно, призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах.
- (36) В свою чергу, частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», встановлено, що органи влади, органи місцевого самоврядування (яким є Міська рада) зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (37) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є, зокрема антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.
- (38) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями, зокрема органів місцевого самоврядування, є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність, зокрема органів влади, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (39) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність встановлену законом.
- (40) Тобто, дії Немирівської міської ради у вигляді прийняття рішення 10 (позачергової) сесії 1 скликання від 21.07.2017 «Про внесення змін до рішення № 113, 8 сесії 7 скликання від 23 березня 2016 р., яким затверджено Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території Немирівської міської об'єднаної територіальної громади, що містить додаткові вимоги та обмеження прав суб'єктів господарювання, які мають намір встановити ТС, або регулюють подальшу діяльність ТС та призводять до ускладнень або унеможливають подальшу експлуатацію ТС, не відповідають вимогам Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011р. № 244 «Про затвердження порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статей 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р (zareestrovano в Міністерстві юстиції України

30.03.2001 за № 291/5482), зі змінами, адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, -

РЕКОМЕНДУЄ:

Немирівській міській раді (місцезнаходження юридичної особи: [REDACTED]
[REDACTED], ідентифікаційний код юридичної особи – [REDACTED])
припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах, а саме:

- Привести Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території Немирівської міської об'єднаної територіальної громади, затверджений рішенням 10 (позачергової) сесії 1 скликання від 21.07.2017 № 243, до вимог чинного законодавства України.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи необхідно повідомити Відділення у **60-денний строк** з дня їх одержання.

Голова адміністративної колегії,
В.о. голови Відділення

Віталій ЛУЦЮК